

HANDREIKING PARTICULIERE OPVANG OEKRAÏNERS (POO)

VERSIE 4.0, 5 oktober 2022

VOORWOORD

Ook de afgelopen maanden hebben we gezien dat de oorlog in Oekraïne helaas nog steeds voortduurt. Na verplaatsing van het strijdveld naar het oosten van het land, woedt de oorlog voort. Een einde aan deze strijd is jammer genoeg nog niet in zicht. Hierdoor zijn er nog steeds vluchtelingen uit Oekraïne die uitwijken naar de Europese Unie. Een deel van deze vluchtelingen is in de afgelopen maanden ook naar Nederland gekomen, of zal nog komen. Nederland wil de vluchtelingen uit Oekraïne en hun eventuele huisdieren ruimhartig opvangen en laat dat ook zien door de vele initiatieven om hulp te bieden.

De meeste vluchtelingen uit Oekraïne worden in gemeentelijke opvanglocaties opgevangen. Het is echter ook mogelijk om als gasthuishouden een gast tijdelijk onderdak te bieden in uw huis of andere geschikte locatie waarvan u eigenaar bent. Het is hartverwarmend om de gastvrijheid te zien die vele Nederlanders in de afgelopen maanden al hebben getoond. Het bieden van onderdak is vaak voor het gasthuishouden én voor de gast een bijzondere ervaring waarbij beide partijen veel leren over elkaars achtergronden, culturen en geschiedenis. Tegelijkertijd is het ook een grote verantwoordelijkheid om een tijdelijk thuis te bieden aan deze mensen. Het is daarom van belang dat u zich goed laat informeren voordat u de beslissing neemt om uw huis open te stellen.

Om u bij daarbij te helpen, is een Handreiking Particuliere Opvang Oekraïners opgesteld. In deze handreiking vindt u informatie over hoe u een opvangplek kunt aanbieden, waar u op moet letten en welke voorzieningen voor uw gast beschikbaar zijn, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheidszorg en onderwijs. De handreiking kan u ook helpen als u al een gasthuishouden bent en een gast bij u in huis woont. De handreiking is opgesteld door de Rijksoverheid, in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en RefugeeHomeNL (een samenwerking van het Rode Kruis, VluchtelingenWerk Nederland, het Leger des Heils en TakeCareBnB). De Rijksoverheid werkt op landelijk niveau samen met RefugeeHomeNL om de opvang door particulieren te begeleiden. Na een succesvolle pilotfase in gemeenten Amsterdam, Eindhoven en Rotterdam is RefugeeHomeNL inmiddels in heel Nederland actief.

Ook voor de vele andere (lokale) initiatieven kan deze handreiking nuttige informatie bieden. Nog niet alles in deze Handreiking is uitgewerkt, omdat voor een aantal onderwerpen nog meer moet worden uitgezocht. Daarom zal de Handreiking de komende tijd nog vaker worden aangepast en aangevuld.

Ik hoop dat deze handreiking u kan helpen bij uw afweging of u een gast uit Oekraïne wil en kan opnemen. Maar welke beslissing u ook neemt, ik wil u nu al hartelijk danken voor de betrokkenheid die u toont. Die betrokkenheid hebben we allemaal hard nodig om de vluchtelingen uit Oekraïne een warm welkom te bieden de aankomende periode.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Eric van der Burg

Inhoud

VOORWOORD	2
1. HOE WORDT U EEN GASTHUISHOUDEN?.....	4
2. WIE MAG GEBRUIK MAKEN VAN DE PARTICULIERE OPVANG?	6
3. LEEFREGELS	8
4. WAAR MOET U OP LETTEN ALS GASTHUISHOUDEN?	9
5. INFORMATIE OVER HUURRECHT BIJ OPVANG VLUCHTELINGEN UIT OEKRAÏNE	9
6. REGISTRATIE EN INSCHRIJVING VOOR GASTEN IN GEMEENTE	10
7. FINANCIËLE VERGOEDINGEN.....	11
8. GEZONDHEIDSZORG	13
9. ONDERWIJS.....	14
10. WERKEN	15
11. AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING.....	16
12. INVLOED OP UITKERINGEN EN TOESLAGEN.....	16
13. HUISDIEREN.....	18

1. HOE WORDT U EEN GASTHUSHOUDEN?

In Nederland zijn er diverse landelijke en lokale burgerinitiatieven die vluchtelingen uit Oekraïne opvangen via gastgezinnen. U kunt meer informatie vinden over de verschillende manieren van opvang bij gastgezinnen in Nederland via <https://www.refugeehelp.nl/get-help/housing/housing-for-refugees>.

Wilt u mensen uit Oekraïne thuis opvangen en hen een veilige en prettige omgeving bieden hier in Nederland? Mogelijk heeft u vragen over hoe een en ander in zijn werk gaat. Het Rode Kruis, VluchtelingenWerk Nederland, het Leger des Heils en Stichting Takecarebnb hebben zich verenigd in een samenwerkingsverband RefugeeHomeNL. Hieronder ziet u hoe het proces van aanmelden tot opvang en vertrek van mensen thuis verloopt binnen het proces van RefugeeHomeNL.

Heeft uw gast vanuit Oekraïne een huisdier meegenomen, dan gelden hier ook specifieke regels voor. Meer informatie hierover [13](#). [HUISDIEREN](#) kunt u nalezen in hoofdstuk [13](#). [HUISDIEREN](#) van deze handleiding.

• Aanmelden

1. Gasthuishoudens kunnen zich aanmelden bij de organisatie Takecarebnb op www.rhnl.nl.
2. Na aanmelding wordt een afspraak gemaakt voor een screeningsgesprek.
3. U wordt geïnformeerd of u in beginsel geschikt bent als gasthuishouden.
4. U wordt verzocht een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) op te vragen.
5. Na ontvangst van de VOG bent u geschikt en beschikbaar als gasthuishouden.

Vluchtelingen uit Oekraïne melden zich ook aan op www.rhnl.nl. Het systeem maakt op voorhand geschikte matches tussen de aangemelde gasthuishoudens en de wensen en voorkeuren van de vluchteling uit Oekraïne.

• Kennismaken

1. Als er sprake is van een match tussen u en een vluchteling uit Oekraïne wordt een afspraak gepland voor een kennismaking.
2. De kennismaking vindt in de regel plaats via beeldbellen en wordt begeleid door RefugeeHomeNL en eventueel een tolk
3. Als de kennismaking voor beide partijen goed voelt, wordt (al dan niet na een korte bedenktijd) besloten tot samenwonen
4. Er worden concrete afspraken gemaakt over de aanvang van de samenwoonperiode
5. De gast moet zich inschrijven in de BRP op het adres dat het gastgezin beschikbaar stelt.

• Samenwonen en ondersteuning van hulporganisaties

1. Tijdens de eerste week van het verblijf van uw gast krijgt u een bezoek van een vrijwilliger van het Leger des Heils. Een kort bezoekje om te kijken hoe het gaat met het gasthuishouden en de gast.

2. Deze vrijwilliger van het Leger des Heils staat als gasthuishoudenondersteuner voor u klaar als er vragen zijn. U wordt ook gekoppeld aan andere gasthuishoudens in uw regio, zodat u elkaar kunt ondersteunen.
3. Rode Kruis en VluchtelingenWerk Nederland zijn er voor alle hulpvragen van de vluchteling uit Oekraïne. Uw gast kan zelf contact opnemen met de Rode Kruis WhatsApp Hulplijn. Actuele informatie over relevante onderwerpen kunnen ze krijgen via [refugeehelp.nl](https://www.refugeehelp.nl) en ze kunnen langskomen bij lokale inloopspreekuren van VluchtelingenWerk Nederland. Het hulpschema voor gasten kan worden gevonden op de website van RefugeeHomeNL.
4. Als de opgevangen gast hulpvragen heeft die niet kunnen worden opgelost met de hulp van vrijwilligers en als er aanvullende en professionele hulp nodig is, kan het gasthuishouden dit melden bij de ondersteuner van het Leger des Heils. De vluchteling uit Oekraïne kan dit ook melden bij het Rode Kruis, die vervolgens contact opneemt met het Leger des Heils. Het Leger des Heils zet dan aanvullende professionele hulp in, in samenwerking met brancheorganisaties voor onder andere maatschappelijk werk en jeugdhulp.
5. De opgevangen gast kan ook behoefte hebben aan deelname aan een (sport)vereniging of geestelijke verzorging. Gasthuishoudens worden in dat geval aangeraden contact op te nemen met een lokale vereniging, religieuze instelling of www.nlvoorelkaar.nl
6. Neem na een incident contact op met gemeente of hulporganisatie om te bespreken wat te doen.

• Wat gebeurt er bij het beëindigen van het verblijf?

Als het verblijf bij een particuliere opvang eindigt, dan kan de vluchteling uit Oekraïne kiezen uit:

1. Een andere particuliere opvangplek
2. Een plek binnen de gemeentelijke opvang (GOO)
3. Een terugkeer naar Oekraïne of land van herkomst

Goed om te weten; bij deelname aan particuliere opvang via [RefugeeHomeNL](https://www.refugeehome.nl) worden zowel vluchteling uit Oekraïne als gastgezin begeleidt tijdens het vertrekmoment.

1. Een andere particuliere opvangplek

De vluchteling uit Oekraïne zoekt zelf een nieuwe particuliere opvangplek. Dit kan via het sociale netwerk van de vluchteling uit Oekraïne, via diverse lokale initiatieven en via het proces van [RefugeeHomeNL](https://www.refugeehome.nl). Belangrijk is dat de vluchteling uit Oekraïne zich inschrijft in de Basisregistratie Personen (BRP) van de nieuwe gemeente, dan wel het nieuwe adres doorgeeft aan de BRP van de huidige woongemeente indien in dezelfde gemeente wordt verbleven.

2. Een plek binnen de gemeentelijke opvang (GOO)

Is uw gast een vluchteling uit Oekraïne die onder de Tijdelijke Bescherming Ontheemden valt, dan behoudt deze het recht op opvang, ook als de particuliere opvang (om welke reden dan ook) stopt. De opvang aan vluchtelingen uit Oekraïne is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle Nederlandse gemeenten en

Veiligheidsregio's. De vluchteling uit Oekraïne meldt zich in eerste instantie bij de gemeente waarin deze in de particuliere opvang woont. Daar verzoekt de vluchteling uit Oekraïne om een plaats in de gemeentelijke opvang. Mocht daar geen plek (meer) zijn, dan neemt deze 'aanmeld-gemeente' contact op met de veiligheidsregio. De veiligheidsregio bekijkt of er binnen de regio een opvangplek vrij is. Is dat niet het geval, dan vraagt de veiligheidsregio bij het KCIO (Knooppunt Coördinatie Informatie Oekraïne) of er buiten de eigen veiligheidsregio wel een plek in een particuliere of gemeentelijke opvang beschikbaar is (de zogenaamde bovenregionale verplaatsing). Als er een plek beschikbaar is, bekijkt het KCIO of deze aanvraag past met de beschikbare (particuliere) opvang in een andere regio met als doel de (her)plaatsing van de vluchteling uit Oekraïne.

3. Permanente terugkeer naar Oekraïne of land van herkomst

Indien een burger uit Oekraïne besluit tot permanente terugkeer naar Oekraïne wordt deze verwezen naar Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V: [Hulp bij terugkeer naar Oekraïne | Nieuwsbericht | Dienst Terugkeer en Vertrek](#)). Voor niet-Oekraïense burgers die Oekraïne zijn ontvlucht en willen terugkeren naar hun land van herkomst, wordt geadviseerd contact op te nemen met [Internationale Organisatie voor Migratie Nederland](#) (IOM). IOM kan onder andere adviseren, ondersteunen bij het verkrijgen van reisdocumenten en eventueel het boeken van een vliegticket. Bij vertrek uit Nederland, dient deze persoon zich uit te schrijven bij de BRP. Ook wordt verzocht het vertrek kenbaar te maken bij de IND voor het intrekken van de procedure Tijdelijke Bescherming. Het formulier dat de gast hiervoor nodig heeft, is beschikbaar op de website van de IND ([Verklaring vrijwillig vertrek uit Nederland \(ind.nl\)](#)). Voor meer informatie zie: <https://ind.nl/nl/oekraïne/naar-nederland-komen-en-opvang#hulp-bij-terugkeer->.

2. WIE MAG GEBRUIK MAKEN VAN DE PARTICULIERE OPVANG?

• Doelgroep

De doelgroep die in aanmerking komt voor de particuliere opvang Oekraïners (POO) is dezelfde doelgroep die in aanmerking komt voor opvang en verblijf in de gemeentelijke opvang (GOO). In grote lijnen komt het er op neer, dat dit personen met de Oekraïense nationaliteit zijn, of personen met een andere nationaliteit die een permanente Oekraïense verblijfsvergunning dan wel een Oekraïense (tijdelijke) asielstatus hebben. Niet-Oekraïense personen met een ander type tijdelijke Oekraïense verblijfsvergunning mogen op hun (particuliere) opvangplek verblijven als zij vóór 19 juli 2022 al bij een Nederlandse gemeente in de Basisregistratie Personen (BRP) stonden ingeschreven. Hun verblijfsrecht zal na 4 maart 2023 vervallen en daarmee eindigt per diezelfde datum ook het recht op vergoedingen. Voor een meer uitgebreide beschrijving van en informatie over de doelgroep wordt verwezen naar paragraaf 3 van de handreiking Gemeente Opvang Oekraïners (zie handreiking GOO: [Handreiking Gemeentelijke Opvang Oekraïners \(GOO\) | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)).

• Kind geboren in Nederland

Zodra een gast in Nederland een kind krijgt, moet dit kind op de gebruikelijke wijze worden aangegeven bij de gemeente van geboorte. Bij een geboorteaangifte wordt meestal een kopie/afschrift van de geboorteakte verstrekt. Een internationaal uittreksel wordt niet standaard meegegeven, maar kan tegen betaling van leges wel worden aangevraagd. Is dit kind geboren in een andere gemeente dan het (woon)adres van

het gastgezin, dan moet dit kind ook nog worden ingeschreven bij de gemeente waar de ouder(s) en kind daadwerkelijk wonen. Neem in dat geval ook contact op met de gemeente van uw woonplaats. Is dit kind geboren nadat de vluchteling uit Oekraïne het aanvraagformulier bij de IND heeft ingevuld? Dan moet(en) de ouder(s) de geboorte van het in Nederland geboren kind eveneens aanmelden bij de IND. Dit kan d.m.v. van het invullen van het formulier [M35-J](#) en dit ingevulde formulier met kopie geboorteakte op te sturen naar de IND, Postbus 17, 9560 AA Ter Apel.

• **Wat mag worden aangeboden als particuliere opvang**

Naast de gemeentelijke opvang stellen vele particulieren in Nederland (een deel van) hun eigen woning ter beschikking voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Wanneer een (deel van de) woning onder de particuliere opvang valt is het van belang dat dit aangeboden wordt door een particulier en dat de vluchteling uit Oekraïne hier geen huur voor betaalt. Het is aan de vluchteling uit Oekraïne of hij/zij middels een vrijwillige vergoeding bij wil dragen aan eventuele woninglasten (zie Hoofdstuk 7. FINANCIËLE VERGOEDINGEN).

Voorbeelden van particuliere opvang zijn:

- Kamer(s) bij een gastgezin
- Vakantiewoning of huis waar het gastgezin zelf niet verblijft
- Indien een bedrijf woonruimtes ter beschikking stelt.

Van belang is dat indien een vluchteling uit Oekraïne, of een lid van zijn/haar huishouden, zelfstandig een woning huurt of een woning heeft gekocht dat deze woning niet onder de particuliere opvang kan vallen.

• **Bijzondere categorie gasten**

1. Voor Oekraïense kinderen zonder een ouder in Nederland geldt een andere werkwijze. Deze kinderen zijn kwetsbaar en bevinden zich in een moeilijke situatie. Het is dus heel belangrijk deze doelgroep direct te melden, goed in de gaten te houden en ervoor te zorgen dat ze op een veilige plek terecht komen. Hierbij is het van belang dat er in de opvang specifieke begeleiding en aandacht is voor hen.
2. Voor alle kinderen die in Nederland verblijven moet het gezag zijn geregeld. Dit kan ouderlijk gezag zijn of voogdij door iemand anders dan de ouders. Ouderlijk gezag is ook mogelijk als ouders in het buitenland verblijven.
3. Als kinderen in een gasthuishouden komen is de gemeente / RefugeeHomeNL alert op kinderen zonder een ouder in Nederland. Bevraag alle vluchtelingen uit Oekraïne met kinderen over het gezag. Meer informatie over onbegeleide kinderen kunt u vinden via de site van de kinderbescherming <https://www.kinderbescherming.nl/themas/vluchtelingen-jonger-dan-18-jaar/vluchtelingenkinderen-uit-oekraïne> en Unicef <http://www.unicef.nl/ons-werk/noodhulp/oekraïne/onbegeleide-kinderen-uit-oekraïne>. De gemeente/RefugeeHomeNL meldt een kind zonder een ouder aan bij Nidos. Nidos voert een intake uit met de jongere, en waar mogelijk met de ouders op afstand, en beoordeelt vervolgens of het aanvragen van tijdelijke voogdij gepast is. Nidos meldt het bij de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) indien er sprake is van een mogelijk gasthuishouden, zodat de RvdK een screening kan uitvoeren. Meer informatie over het opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen uit Oekraïne bij Nidos is te vinden op [Stichting Nidos | Oekraïense AMV's + Opvang](#).

4. Bent u een gasthuishouden zonder betrokkenheid van de gemeente/RefugeeHomeNL, dan vragen we uw alertheid als u (mede) een kind opvangt. Indien er geen ouder bij aanwezig is meldt dit dan bij de gemeente. De gemeente kan vervolgens het kind aanmelden bij Nidos via 088-5011885 of oeukraine@nidos.nl.
5. De RvdK wordt vervolgens standaard betrokken bij screening van gastgezinnen. Een overzicht van de kantoren en de bijbehorende contactgegevens vindt u op <https://www.kinderbescherming.nl/contact-en-adressen>.
6. Het uitgangspunt is om kinderen - die begeleid of opgevangen worden door een gasthuishouden - zoveel mogelijk bij het gasthuishouden te blijven opvangen indien dit in het belang van het kind is. Indien Nidos een verzoek om tijdelijke voogdij doet, zal Nidos (of William Schrikker Gezinsvormen) dit uitvoeren. Een gasthuishouden krijgt dus niet zelf de voogdij over het kind.

3. LEEFREGELS

Voor wie een gast opneemt, hebben we een top-10 van aandachtspunten en tips opgesteld:

1. Doe het niet alleen. Vorm een kring met vrienden, burens, familie en zorg samen voor huisvesting en begeleiding. Niemand weet hoelang het gaat duren en samen hou je het langer vol. Communiceer ook naar uw directe omgeving dat u vluchtelingen uit Oekraïne opvangt. Voor plaatsingen via RefugeeHomeNL: u vormt samen met andere gasthuishoudens in uw omgeving een community en kunt eventueel op elkaar terugvallen.
2. Wees open en maak alles bespreekbaar. Hoe minder ingeslikt, hoe minder kans op misverstanden of irritatie. Maar pas op met die beruchte 'Hollandse directheid', kies uw woorden zorgvuldig.
3. Bied privacy: een eigen kamer, tijd en ruimte voor uw gast(en) om zich terug te trekken.
4. Wees niet verbaasd dat uw gast veel op zijn/haar/hun telefoon kijkt; het nieuws uit Oekraïne en contact via social media zijn heel belangrijk.
5. Maak duidelijke, praktische afspraken, bijvoorbeeld over eten, douchen, licht uit, sleutel, opruimen etc.
6. Wees ervan bewust dat uw gast vermoeid, boos, teleurgesteld en angstig is. Wees tolerant.
7. Wees alert op tekenen van stress en overspannenheid. Neem zo nodig het initiatief voor doktersbezoek en/of overleg met de vrijwilliger van het Leger des Heils. Als gasthuishouden bent u geen hulpverlener, u kunt wel helpen bij het vinden van hulp.
8. Denk goed na over de positie van logerende kinderen. Probeer voor zowel kinderen als voor volwassenen een dagprogramma te organiseren, bijvoorbeeld onderwijs, sport en andere vormen van ontspanning. Bekijk of in uw omgeving mogelijkheden zijn om aansluiting te vinden bij een sportclub of vereniging.
9. Schroom niet uw gast om kleine wederdiensten te vragen, zoals koken of oppassen. Het geeft uw gast een fijn gevoel iets terug te kunnen doen.
10. Als het logeren niet meer gaat, overleg dan met de vrijwilliger van het Leger des Heils, blijft het moeilijk, neem dan contact op met de gemeente/RefugeeHomeNL. Zij zoeken met u zo spoedig mogelijk naar een oplossing.

4. WAAR MOET U OP LETTEN ALS GASTHUISHOUDEN?

Onderdak bieden is voor gasthuishouden en gast een bijzondere ervaring met mooie én verdrietige kanten. De ervaring van Takecarebnb leert dat er na het **verblijf** vaak vriendschappen ontstaan die voortduren, dat gasthuishouden en gast veel leren van elkaars achtergronden, cultuur en geschiedenis. Die mooie ervaring is er vaak ook voor het netwerk van het gasthuishouden: burens, vrienden, familie.

Tegelijkertijd is het voor vluchtelingen uit Oekraïne die nu in Nederland verblijven een moeilijke periode. Ze moesten plotseling hun land verlaten, hebben een zware tijd achter de rug en hebben veel zorgen om familie en vrienden en om de situatie in hun vaderland. Ook hun verblijf in Nederland, in een nieuwe omgeving, kan zwaar zijn. Wat kunt u doen voor een gast die u opvangt? En waar moet u rekening mee houden?

Er zijn organisaties die uw gast kunnen helpen. Meld uw zorgen bij uw gasthuishoudenondersteuner van het Leger des Heils. Deze is getraind om gasthuishoudens te ondersteunen en heeft daarbij ook aandacht voor zaken als trauma's, huiselijk geweld, kindermishandeling en andere vormen van misbruik, zoals mensenhandel. Er zijn op dit moment helaas signalen dat vluchtelingen uit Oekraïne risico lopen slachtoffer te worden van mensenhandel en uitbuiting. Zij worden onder schrijnende omstandigheden gedwongen tot werk, sekswerk of criminele activiteiten. Hoe kunt u de signalen van mensenhandel herkennen:

- Misleiding: de persoon krijgt een aanbod voor werk dat 'te goed om waar te zijn' klinkt.
- Controle: de persoon beschikt niet over zijn eigen identiteitspapieren en is afhankelijk van anderen; iemand anders doet het woord.
- Slechte arbeidsomstandigheden: de persoon moet veel werken onder slechte omstandigheden en krijgt nauwelijks betaald.
- Mishandeling: je ziet blauwe plekken of andere sporen van lichamelijke mishandeling.
- Angst: de persoon lijkt bang te zijn voor iemand of doet geheimzinnig over zijn of haar werk.

Wanneer er signalen zijn die hierop duiden, bespreekt de gasthuishoudenondersteuner dit met de gasthuishoudencoördinator van het Leger des Heils. Deze zal doorverwijzen naar relevante instanties of zorgen dat er hulp voor uw gast(en) wordt ingeschakeld. Op de website <https://www.refugeehelp.com/get-help> vindt u informatie over hulp bij trauma's, huiselijk en seksueel geweld en mentale problemen. Als u vermoedens of vragen heeft over mensenhandel, kunt u voor meer informatie terecht bij het Coördinatiecentrum tegen mensenhandel ([Comensha](#)). Daarnaast is het **noodzakelijk** dat u de vluchtelingen uit Oekraïne ondersteunt om zich te registreren bij de gemeente, zodat ze in beeld zijn en legale arbeid kunnen gaan verrichten. In dat verband kunt u ze ook wijzen op informatie over gezond en veilig werken: www.workinnl.nl

5. INFORMATIE OVER HUURRECHT BIJ OPVANG VLUCHTELINGEN UIT OEKRAÏNE

Indien een persoon een woning huurt, is er sprake van bepaalde rechten en plichten. In deze paragraaf wordt het huurrecht en de huurbescherming kort beschreven.

Vluchtelingen uit Oekraïne die een woning huren hebben dezelfde rechten als Nederlanders die een woning huren. Dus als er sprake is van een huurcontract dat huurbescherming biedt, geldt dat ook voor de vluchtelingen uit Oekraïne. We kunnen hen daarvan enkel op grond van hun nationaliteit niet uitsluiten.

Particuliere opvang

Als een gastgezin een deel van de woning beschikbaar stelt aan vluchtelingen uit Oekraïne, bijvoorbeeld één of twee kamers, of als een particulier een woning gratis beschikbaar stelt aan vluchtelingen uit Oekraïne dan is er geen sprake van verhuur maar bruikleen. In dit geval betaalt de vluchteling uit Oekraïne geen huur voor het gebruik van (een deel van) de woning. In dit geval gelden de (dwingendrechtelijke) huurregels voor woonruimte niet.

In dit geval kan wel een bijdrage in de kosten voor gas, licht en water worden gevraagd. Dat moet dan wel een redelijke bijdrage zijn, niet zo'n hoog bedrag dat de bewoners geen kosten meer hebben voor gas, licht en water of er zelfs winst uit halen; want dan wordt dat gezien als verkapte huurprijs. Het is aan het gastgezin en de vluchteling uit Oekraïne om hier gezamenlijk afspraken over te maken en te bespreken of deze bij zal dragen aan deze kosten als ook wat de hoogte van de bijdrage van hem/haar is. Deze vrijwillige bijdrage kan nooit meer zijn dan de wooncomponent van het leefgeld (zie Hoofdstuk 7. FINANCIËLE VERGOEDINGEN).

Huromstandigheden

Daarnaast kunnen vluchtelingen uit Oekraïne ook ervoor kiezen om een (deel van een) woning te huren.

Hospitaverhuur van kamers: Indien een vluchteling uit Oekraïne één (of meerdere) kamer(s) huurt in een woning waar de eigenaar ook verblijft, is er sprake van hospitaverhuur. De vluchteling uit Oekraïne betaalt in dat geval dan ook huur. Dit is een vorm van (on)zelfstandige sociale huur; de huur mag maximaal met de door de overheid afgekondigde percentages worden verhoogd. Bij hospitaverhuur geldt er een proefperiode van negen maanden; verhuurders kunnen de huur binnen de eerste negen maanden (met een opzeggingstermijn van drie maanden) zonder reden opzeggen. Na die eerste negen maanden geldt de gewone huurbescherming voor kamerhuurders en kunnen verhuurder de huur alleen met een van de wettelijke opzeggingsgronden opzeggen; als de huurder niet met de huuropzegging instemt, kan alleen de rechter de huur beëindigen.

Huur van een zelfstandige woning: indien een vluchteling uit Oekraïne een woning of appartement zelfstandig huurt, dan gelden de [regels voor huurbescherming](#). Indien een vluchteling uit Oekraïne een tijdelijk huurcontract heeft dan heeft hij geen recht op huurbescherming. Dit geldt voor tijdelijke huurcontracten van maximaal 2 jaar voor zelfstandige woningen (eengezinswoningen, appartementen) of van maximaal 5 jaar. Voor kamers eindigt de huur op de afgesproken einddatum, mits de verhuurder de huurder binnen één en drie maanden vóór de afgesproken einddatum schriftelijk informeert dat de huur op die afgesproken einddatum eindigt. Verhuurders kunnen tijdelijke huurcontracten echter niet tussentijds opzeggen (huurders wel).

6. REGISTRATIE EN INSCHRIJVING VOOR GASTEN IN GEMEENTE

Dat de vluchteling uit Oekraïne zich inschrijft in de Basisregistratie Personen (BRP) is een voorwaarde voor opvang. Het is daarom erg belangrijk dat de vluchteling uit Oekraïne zich zo spoedig mogelijk in de BRP inschrijft bij de afdeling Burgerzaken van de gemeente waar zij verblijven. Hiervoor dienen zij documenten, zoals een paspoort, mee te nemen. Als de

gast deze documenten niet bij zich heeft maar wel Oekraïner is, kan hij/zij vervangende documenten aanvragen bij de consulaire afdeling van de Oekraïense Ambassade in Den Haag ([Embassy of Ukraine in The Hague, Netherlands](#)). Voor gasten uit Oekraïne die niet de Oekraïense nationaliteit hebben, geldt dat zij **naast hun paspoort** ook hun verblijfsvergunning uit Oekraïne moeten laten zien. Indien zij deze documenten niet bij zich hebben, zal de IND worden gevraagd om een aanvullend herkomst- en identificatieonderzoek.

Per 19 juli 2022 zijn de opvangregels voor vluchtelingen uit Oekraïne, die niet de Oekraïense nationaliteit hebben en in het bezit zijn gesteld van een tijdelijke Oekraïense verblijfsvergunning, veranderd. Voor vluchtelingen uit Oekraïne die niet de Oekraïense nationaliteit hebben en in het bezit zijn van een tijdelijke Oekraïense **asielvergunning**, mogen wel op hun (particuliere) opvangplek verblijven, ook als zij na 19 juli 2022 in de BRP zijn ingeschreven. Vluchtelingen uit Oekraïne die niet de Oekraïense nationaliteit hebben en een andere vorm van een tijdelijke Oekraïense verblijfsvergunning hebben, worden per 19 juli 2022 niet langer in de BRP geregistreerd. Vluchtelingen uit Oekraïne die niet de Oekraïense nationaliteit hebben en een andere vorm van een tijdelijke Oekraïense verblijfsvergunning hebben en vóór 19 juli 2022 al in de BRP staan ingeschreven, mogen tot 4 maart 2023 op hun (particuliere) opvangplek verblijven. Hun verblijf zal echter niet verlengd worden na 4 maart 2023.

Bij de uitkering van het leefgeld gaat de gemeente eerst na of de vluchteling uit Oekraïne al in de BRP is ingeschreven. Het is wel mogelijk voor een gemeente om tijdelijk het leefgeld uit te keren aan vluchtelingen uit Oekraïne die zich nog niet hebben (kunnen) inschrijven in de BRP, bijvoorbeeld omdat zij recentelijk zijn gearriveerd in Nederland of omdat zij nog documenten moeten verkrijgen van de ambassade alvorens BRP inschrijving mogelijk is. De uitkering van het leefgeld dat is bedoeld voor minderjarigen, wordt aan de ouder/verzorger uitgekeerd.

Als uw gast verhuist moet deze de gemeente (BRP) daarvan in kennis stellen. Indien het een verhuizing naar een andere gemeente betreft moet deze zo spoedig mogelijk zijn verhuizing kenbaar maken in de nieuwe gemeente (BRP). Vanaf de volgende maand zal hij dan namelijk de verstrekkingen ontvangen van zijn nieuwe gemeente.

Als uw gast permanent uit Nederland wil vertrekken dient hij dat bij de gemeente (BRP) te melden. Indien de vluchteling uit Oekraïne definitief Nederland verlaat dient hij de aanvraag tijdelijke bescherming vóór het daadwerkelijke vertrek bij de IND in te trekken. Een formulier daartoe is beschikbaar op de website van de IND ([Verklaring vrijwillig vertrek uit Nederland \(ind.nl\)](#)). De verstrekkingen worden vanaf de eerstvolgende maand gestopt.

7. FINANCIËLE VERGOEDINGEN

Vluchtelingen uit Oekraïne krijgen na registratie in een gemeente leefgeld uitgekeerd.¹ Het gaat hierbij om een maandelijkse vergoeding:

- Voedsel (per persoon € 205,-)

¹ De bekostigingsregeling is hier te vinden: [Staatscourant 2022, 15021 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

- Kleding en andere persoonlijke uitgaven (per persoon € 55,-)
- Wooncomponent (€ 215,- voor volwassenen en € 55 voor minderjarigen, over het bedrag leest u hieronder meer)

Er is daarom géén financiële vergoeding voor het gasthuishouden.

Wooncomponent

Dit bedrag is om bijvoorbeeld kosten voor het openbaar vervoer en activiteiten buitenshuis (zoals familie/vriendenbezoek, het doen van sport etc.) te betalen.

De gast kan dit bedrag ook gebruiken om vrijwillig bij te dragen aan het gasthuishouden (bijvoorbeeld voor hogere energiekosten). Hierover kunnen de gast en het gasthuishouden gezamenlijk afspraken maken. Het is verstandig om die afspraken voorafgaand aan het verblijf (schriftelijk) vast te leggen, zodat het gasthuishouden en de gast beiden dezelfde verwachting hebben.

Hoogte van de wooncomponent

De hoogte van de wooncomponent is vanaf 1 april 2022 vastgesteld op € 215,- voor volwassenen en € 55,- voor minderjarigen. Dit is geregeld in Regeling opvang ontheemden Oekraïne.

Wijziging van de hoogte van de wooncomponent.

In versie 1.0 van deze handreiking stond een andere hoogte van de wooncomponent. De wooncomponent was afhankelijk van het aantal gasten dat in het gasthuishouden verblijft en verschilde in hoogte van € 75,- tot maximaal € 125,- (per week). Omdat verwacht wordt dat vluchtelingen uit Oekraïne verhuizen tussen de gemeentelijke opvang en de particuliere opvang kunnen gemeenten deze verdeling niet gemakkelijk uitvoeren. Daarom is gekozen voor vaste (maandelijkse) bedragen.

Uitkering van het leefgeld

Sinds 1 april 2022 is de Regeling opvang ontheemden Oekraïne in werking getreden. Vanaf die datum kan de gemeente het leefgeld uitkeren aan de gast. Het is van belang dat men zich zo spoedig mogelijk inschrijft in de BRP. Het gasthuishouden kan de gast helpen bij het aanmelden bij de gemeente.

De gemeente keert het bedrag uit op de eerste van elke kalendermaand. Wanneer de gast zich halverwege de maand registreert bij de gemeente ontvangt hij een naar rato berekend bedrag. Ook bepaalt de gemeente hoe het geld wordt uitgekeerd. Dit kan bijvoorbeeld contant of via een 'money card' (een prepaid pinpas) maar bij voorkeur door een storting op de bankrekening van de gast zelf. Vluchtelingen uit Oekraïne met een biometrisch paspoort en een BRP-inschrijving kunnen een bankrekening openen.

Het kan voorkomen dat de gast andere bedragen gestort krijgt dan hierboven vermeld. Zo worden de verstrekkingen voor kinderen niet aan kinderen uitgekeerd, maar aan de ouder.

Het stoppen van het leefgeld

De gemeente kan het leefgeld stopzetten wanneer het verblijf in het gastgezin stopt, bijvoorbeeld omdat de gast een zelfstandige woonruimte heeft gevonden, of wanneer de gast het gastgezin heeft verlaten zonder de gemeente daarover op de hoogte te stellen. In dat laatste geval wordt het gasthuishouden gevraagd dit te melden bij de contactpersoon van de gemeente en/of het Leger des Heils. Daarnaast stopt het leefgeld wanneer de gast inkomen gaat verdienen uit werk. Het gaat hierbij om alle vormen van werk.

Tot slot heeft de VNG een webpagina² ingericht met veel behulpzame vragen en antwoorden over de particuliere opvang.

8. GEZONDHEIDSZORG

Eerstelijnszorg en doorverwijzing

Het is mogelijk dat uw gast gezondheidszorg nodig heeft.

- Indien het geen noodgeval betreft kunt u in eerste instantie aan uw eigen huisarts vragen of uw gast door hem of haar gezien kan worden voor eerstelijns hulp. De huisarts kan doorverwijzen naar specialisten voor verdere zorg. Ook in geval van psychologische problematiek, kan de huisarts doorverwijzen naar een Praktijkondersteuner Huisartsenzorg GGZ in de eigen praktijk of naar de basis- of specialistische geestelijke gezondheidszorg.
- Bij een bevalling of problemen rondom de zwangerschap kan uw gast terecht bij een verloskundige of gynaecoloog.
- Indien uw gast in een spoedeisende levensbedreigende situatie verkeert, kunt u direct 112 bellen.

Jeugdgezondheidszorg

Vluchtelingen uit Oekraïne van 0-18 jaar kunnen terecht bij de jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de regionale GGD of JGZ organisatie. JGZ is verantwoordelijk voor de preventieve zorg voor deze kinderen. De JGZ probeert de vluchtelingkinderen uit Oekraïne zo snel mogelijk in beeld te hebben en zet in op screenings op lichamelijk, cognitief en psychosociaal gebied. De JGZ-professionals beoordelen of extra ondersteuning, hulp of zorg nodig is en kunnen direct de juiste zorg of hulp en verwijst als dat nodig is, door naar collega's zoals de huisarts en tweedelijns zorg. Ook geeft jeugdgezondheidszorg vaccinaties volgens het Rijksvaccinatieprogramma, voert neonatale screenings uit (hielprik en gehoorscreening), volgt de groei, de gezondheid en ontwikkeling van vluchtelingkinderen uit Oekraïne kinderen tot 18 jaar.

Vluchtelingen uit Oekraïne kunnen in Nederland kosteloos van de jeugdgezondheidszorg gebruikmaken. Een landelijk overzicht van JGZ-locaties staat op Zorgkaart Nederland.

Zorgverzekering

In beginsel dient iedereen die in Nederland werkt een zorgverzekering af te sluiten. Besloten is dat vluchtelingen uit Oekraïne tussen 1 augustus 2022 en 1 maart 2023 geen zorgverzekering hoeven af te sluiten. Er wordt niet gecontroleerd op de verzekeringsplicht. Werkende vluchtelingen uit Oekraïne vallen net als niet-werkende vluchtelingen uit Oekraïne onder de Regeling Medische zorg ontheemden uit Oekraïne (RMO)³. Voor de RMO wordt geen eigen bijdrage gevraagd. De huisarts of andere zorgverlener kan de kosten declareren via het normale declaratiesysteem Vecozo. U hoeft hier niets voor te doen.

Meer informatie over hoe gezondheidszorg is geregeld voor vluchtelingen uit Oekraïne kunt u nalezen op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/ondersteuning-in-nederland/zorg-en-gezondheid>

Vaccinaties

Gasten kunnen – ook als zij (nog) niet ingeschreven zijn bij de gemeente - zich laten

² <https://vng.nl/vragen-en-antwoorden?onderwerp%5B0%5D=422387&page=3>

³ Indien de gast geen registratie heeft in het BRP met code 46 dan is de Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden van toepassing.

vaccineren tegen COVID-19, zie ook [Prikken zonder afspraak | Rijksoverheid.nl](#). Vluchtelingenkinderen uit Oekraïne die zijn ingeschreven in de BRP (zie hoofdstuk 6 over registratie en inschrijving voor gasten in gemeente) zullen een uitnodiging van het RIVM ontvangen voor de vaccinaties van het Rijksvaccinatieprogramma, waaronder polio, mazelen en rodehond. Deze vaccinaties worden gratis aangeboden.

COVID-19 testen

Bij klachten van COVID-19 doen zij een zelftest.

Meer informatie

Meer informatie over hoe gezondheidszorg is geregeld voor vluchtelingen uit Oekraïne kunt u nalezen op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/ondersteuning-in-nederland/zorg-en-gezondheid>.

9. ONDERWIJS

Voorschoolse educatie

Vluchtelingkinderen uit Oekraïne in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar krijgen nu nog geen onderwijs, maar zullen naar alle waarschijnlijkheid wel met een taalachterstand in het Nederlandse onderwijs instromen. Dit kan op dat moment een grote opgave worden voor het onderwijs. Om dit te voorkomen, is er voorschoolse educatie beschikbaar via gemeenten. Gemeenten ontvangen hiervoor extra geld. Voorschoolse educatie is, naast het voorkomen van onderwijsachterstanden, van groter belang voor deze kinderen. Doordat kinderen eerder met de Nederlandse taal en Nederlands sprekende kinderen in aanraking komen wordt de stap naar het onderwijs gemakkelijker. Daarnaast krijgen zij een aanbod wat helpt in hun ontwikkeling. Dit blijft van waarde, ook wanneer zij zouden terug gaan naar Oekraïne. Wilt u meer weten over voorschoolse educatie kunt u het best contact opnemen met uw gemeente.

Kinderen en jongeren aanmelden op school

Oekraïense kinderen hebben (net als alle kinderen die in Nederland wonen) recht op onderwijs en hebben een leerplicht. De leerplicht geldt voor alle kinderen in de leeftijd van 5 tot 16 jaar. Voor jongeren die nog geen startkwalificatie⁴ hebben behaald, geldt dat zij tot hun 18^e kwalificatieplichtig zijn. Dit betekent dat een leerling ingeschreven moet staan op een onderwijsinstelling en deze onderwijsinstelling ook geregeld dient te bezoeken. Juist in de moeilijke situatie waarin zij nu zitten, is het belangrijk dat kinderen en jongeren weer zo snel mogelijk hun leven kunnen oppakken. Onderwijs stelt hen in staat de Nederlandse taal en andere vakken te leren, andere kinderen of jongeren te ontmoeten en de draad weer op te pakken.

Als gasthuishouden kunt u Oekraïense ouders helpen hun weg te vinden naar een school voor hun kind(eren). Ouders mogen hun kind aanmelden op de school van voorkeur. Die school laat de leerling toe tenzij er geen capaciteit meer is op de school. Het is mogelijk om kinderen of jongeren uit Oekraïne aan te melden bij een 'reguliere' school. Voor kinderen en jongeren die de Nederlandse taal nog niet spreken en nog niet bekend zijn in het Nederlandse onderwijs (zogenaamde nieuwkomers), bestaan ook speciale nieuwkomersscholen. Dat zijn in het basisonderwijs nieuwkomersscholen en taalklassen. In het voortgezet onderwijs zijn dit internationale schakelklassen (isk) waar intensieve

⁴ Een startkwalificatie is een diploma op havo-, vwo-, mbo-2- of hoger niveau.

taalbegeleiding gegeven wordt. Deze scholen hebben ervaring met het lesgeven aan nieuwkomers en hebben waar nodig ook aandacht voor het verwerken van trauma's. Deze scholen zullen kinderen ook begeleiden naar het reguliere of speciale onderwijs zodra een kind hier klaar voor is.

Ouders kunnen kinderen direct bij een nieuwkomersschool aanmelden. Een reguliere school kan de ouders ook aanraden daarvoor te kiezen, als de school zelf geen expertise heeft. Als u niet weet bij welke school een kind terecht kan, neem dan contact op met uw gemeente. De gemeente bekijkt dan samen met ouders of er een plek beschikbaar is. Ook kan de gemeente helpen met leerlingenvervoer, als dat nodig is vanwege de afstand tot de school.

De mogelijkheid bestaat dat er niet meteen voldoende plaatsen zijn op de nieuwkomersscholen. Sinds dit voorjaar zijn er voor kinderen en jongeren uit Oekraïne daarom ook tijdelijke onderwijsvoorzieningen ingericht, waar zij het eerste deel van de basis- of middelbare school kunnen volgen. Uiteraard kunnen leerlingen ook naar een reguliere of speciale school.

Voor meer informatie kunt u terecht op www.onderwijsvooroeukraïne.nl.

Middelbaar beroepsonderwijs

Vluchtelingen uit Oekraïne mogen in beginsel worden ingeschreven in het mbo. Wel dienen aspirant-studenten -afhankelijk van hun leeftijd en gewenste opleidingsniveau- aan bepaalde eisen te voldoen. Indien iemand geen Nederlands diploma heeft dat toelatingsrecht geeft, kan de school een toelatingsonderzoek uitvoeren. Voor meer informatie kunnen vluchtelingen uit Oekraïne zich het beste direct tot de betreffende onderwijsinstelling wenden.

Hoger onderwijs

Om een studie aan een hogeronderwijsinstelling te mogen volgen (hogeschool of universiteit) dient een kandidaat-student aan bepaalde eisen te voldoen. Elke student wordt individueel beoordeeld, waarbij in ieder geval gekeken wordt naar de hoogst genoten (voor)opleiding en de taalkennis (Engels en/of Nederlands). Het is raadzaam om direct contact op te nemen met een instelling waar men de studie wenst te gaan volgen.

Volwassenenonderwijs

Volwassen Oekraïense vluchtelingen (18+) kunnen, als zij zijn ingeschreven in de BRP, toegang krijgen tot het volwassenenonderwijs. Zij mogen deelnemen aan bestaand cursusaanbod van gemeenten. Ook kunnen gemeenten cursussen Nederlandse taal en andere educatieve cursussen aanbieden voor vluchtelingen uit Oekraïne. Voor meer informatie kunt u het best contact opnemen met uw gemeente.

10. WERKEN

Vanaf 1 april is, met terugwerkende kracht vanaf 4 maart 2022, de tewerkstellingsplicht voor werkgevers die Oekraïners en derdelanders die onder de werking van de EU-Richtlijn Tijdelijke Bescherming vallen en in loondienst werken vervallen. Voor werkgevers geldt wel een plicht om ten minste twee werkdagen voor de aanvang van de werkzaamheden bij het UWV te melden wanneer zij een vluchteling uit

Oekraïne in loondienst willen nemen. Het doel van deze meldplicht is zicht houden op de vluchtelingen uit Oekraïne die tijdelijk bescherming genieten.

Voor vluchtelingen uit Oekraïne is het ook mogelijk om vrijwilligerswerk te verrichten. De **organisatie** moet dan wel beschikken over een vrijwilligersverklaring.

Zie: Werkvergunning uitzonderingen | www.werk.nl. Daarnaast mogen zij stage lopen als er een tripartiete overeenkomst is tussen de stagiair, werkgever en opleiding.

11. AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING

In veel gevallen zijn vluchtelingen uit Oekraïne meeverzekerd op de Aansprakelijkheidsverzekering van het gasthuishouden. Zij worden dan door de verzekeraar beschouwd als logé. Voor schade toegebracht aan de woning en/of inboedel van het gasthuishouden dient ook in eerste instantie op de eigen woonhuis- en/of inboedelverzekering geclaimd te worden. De verzekeraars aangesloten bij het Verbond van Verzekeraars hebben afgesproken dat dit geen gevolgen heeft voor de premie.

Indien de Aansprakelijkheidsverzekering, woonhuisverzekering of inboedelverzekering (afhankelijk van de veroorzaakte schade) van het gasthuishouden geen dekking biedt, kan na schade een claim worden ingediend via de gemeente. Op grond van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne is elke gemeente namelijk verplicht een verzekering tegen de financiële gevolgen van wettelijke aansprakelijkheid af te sluiten voor vluchtelingen uit Oekraïne in de particuliere opvang. Op welke manier dit precies geregeld is, hangt af van de verzekeraar waarmee de gemeente afspraken heeft (en uiteraard de bijbehorende polisvoorwaarden):

- Centraal Beheer Achmea: volgt de regels m.b.t. aansprakelijkheid van de Vrijwilligersverzekering.
- Melior en AxaXL: volgt de werkwijze m.b.t. aansprakelijkheid zoals die ook is afgesproken voor de gemeentelijke opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Deze verzekeraars bieden ook deze uitbreiding aan gemeenten kosteloos aan. Als u als gasthuishouden wilt weten welke situatie in uw gemeenten van toepassing is, kunt u contact zoeken met de gemeente.

12. INVLOED OP UITKERINGEN EN TOESLAGEN

Het kan zijn als u een vluchteling uit Oekraïne (tijdelijk) in huis opneemt, dit dan van invloed is op uw eventuele uitkeringen, toeslagen of lokale heffingen. Hieronder is per uitkering, toeslag of heffing beschreven wat de gevolgen kunnen zijn.

Ik heb een bijstandsuitkering

Het uitgangspunt is dat het tijdelijke verblijf van een gast geen gevolgen heeft voor de hoogte van een bijstandsuitkering, de uitkering van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) of het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Als u een uitkering ontvangt dient u dit wel bij de gemeente of de Sociale Verzekeringsbank (SVB) te melden dat u een vluchteling uit Oekraïne tijdelijk in huis heeft.

- Als u een bijstandsuitkering ontvangt, moet u in lijn met de inlichtingenplicht melden dat er een gast uit Oekraïne bij u in huis woont.
- De kostendelersnorm wordt het eerste half jaar *niet* toegepast bij de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne of andere ontheemden in crisissituaties. Deze termijn wordt met een half jaar verlengd tot 1 maart 2023. Afhankelijk van de ontwikkelingen in Oekraïne wordt dan opnieuw bekeken of deze termijn wederom verlengd moet worden. Zodra echter iemand uit Oekraïne een volledige

bijstandsuitkering ontvangt is er sprake van een nieuwe situatie waarbij de gemeente kan overwegen om de kostendelersnorm wel toe te passen. Ook hierbij is afhankelijk van het individuele geval maatwerk mogelijk.

- Als u een onkostenvergoeding afspreekt met uw gast, meld dit dan aan de gemeente.

Kostendelersnorm

De kostendelersnorm betekent dat als u een woning deelt met meer volwassenen, uw eventuele bijstandsuitkering daarop wordt aangepast. Hoe meer personen van 21 jaar of ouder in uw woning, hoe lager uw bijstandsuitkering. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft in een handreiking aan alle gemeenten ([Gemeentenieuws van SZW 2022-2 | Actueel | Rijksoverheid.nl](#)) aangegeven dat de kostendelersnorm niet hoeft te worden toegepast bij opvang van vluchtelingen uit Oekraïne of andere ontheemden in crisissituaties.

Ik ontvang een uitkering of een uitkering via de SVB (AOW, Anw, AIO)

Als u een uitkering van de SVB ontvangt dan dient u de SVB te melden dat u een gast in huis opneemt. Eventuele afspraken die zijn gemaakt over een vrijwillige bijdrage die wordt ontvangen van de gast dienen eveneens te worden gemeld. Dat kan schriftelijk, telefonisch of digitaal via MijnSVB. De overheid wil voorkomen dat het tijdelijke verblijf van een gast gevolgen heeft voor uw uitkering. Actuele informatie kunt u vinden op de website: [Hulp aan vluchtelingen uit Oekraïne: wat kan ik doen? | Opvang vluchtelingen uit Oekraïne | Rijksoverheid.nl](#).

Ik ontvang een uitkering van UWV

Als u een gast uit Oekraïne opvangt heeft dit in principe geen gevolgen voor uw uitkering van UWV. Bij vragen over uw specifieke situatie kunt u contact opnemen met UWV.

Ik ontvang toeslag(en)

Het kabinet vindt het niet wenselijk dat een gasthuishouden minder toeslag ontvangt wanneer het een vluchteling uit Oekraïne in huis opvangt. U houdt behoudt daarom uw volledige toeslag.

Toeslagen zal bij wijzigingen in huishoudsamenstelling door het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne de toeslagen niet aanpassen. Hiervoor zijn een tijdige, correcte en volledige inschrijving van vluchtelingen uit Oekraïne in de BRP van belang: Toeslagen moet immers in staat zijn deze situaties te herkennen. Bij vragen over uw specifieke situatie kunt u contact opnemen met de Belastingtelefoon.

Gemeentelijke en waterschapsbelastingen

De hoogte van enkele lokale heffingen die aan huishoudens worden opgelegd zijn gebaseerd op de omvang van huishoudens. Dit betreft bij gemeenten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de waterschappen betreft dit de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing. Uitgangspunt is dat gasthuishoudens geen negatieve gevolgen ondervinden op de te betalen lokale heffingen (eenpersoonshuishouden versus meerpersoonshuishouden) en op de kwijtschelding van lokale heffingen.

Bij de kwijtscheldingsregeling wordt in principe het inkomen van woningdelers in aanmerking genomen bij de beoordeling. Er moet nog goed worden bekeken hoe kan worden voorkomen dat het leefgeld of eventuele andere inkomsten van vluchtelingen uit Oekraïne gaat meetellen bij de kwijtschelding.

Toelichting

Voor de afvalstoffenheffing geldt dat een kleine 60% van de gemeenten onderscheid maakt tussen éénpersoons en meerpersoonshuishoudens. Het gemiddeld verschil tussen deze 2 typen huishoudens is gering circa 54 euro per jaar. De overige 40% van de gemeenten heffen op basis van de hoeveelheid afval (aantal zakken, ledigingen of kilo's).

Voor de rioolheffing geldt dat circa 11% van de gemeenten heft naar omvang huishouden: ook hier is het gemiddelde verschil gering: 18 euro per jaar. Daarnaast heft 10% van de gemeenten naar waterverbruik; daarbij geldt voor de eerste 250 kuub een vast bedrag; slechts in zeer uitzonderlijke gevallen zal het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne het gebruik boven deze grens brengen; praktisch kan dit worden verwaarloosd

Voor de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing van de waterschappen geldt dat dit zogenoemde tijdvakbelastingen zijn. Dat wil zeggen dat op het moment dat een 1-persoonshuishouden een meerpersoonshuishouden wordt, de heffing in de daarop volgende maand al omhoog gaat en vice versa omlaag bij de omgekeerde beweging. Voor deze heffingen geldt dat elk huishouden met meer dan 1 persoon betaalt voor 3 vervuilingseenheden. Iemand betaalt of zuiveringsheffing of verontreinigingsheffing, maar nooit beiden. Het gemiddeld verschil tussen betalen als 1-persoonshuishouden en als meerpersoonshuishouden is 120 euro per jaar.

De verhoging van de heffing gaat geheel automatisch. Als een alleenstaande één of meer vluchtelingen uit Oekraïne in huis neemt en als gevolg hiervan een hogere belastingaanslag ontvangt, kan contact worden opgenomen met de gemeente of het waterschap.

13. HUISDIEREN

Sommige vluchtelingen uit Oekraïne nemen hun huisdier mee op hun vlucht. Als gasthuishouden kunt u bij de inschrijving (zie hoofdstuk 1: hoe worden wij een gasthuishouden) in de opmerkingen aangeven of u wel of geen bezwaar heeft tegen het meebrengen van een huisdier door uw gast. Het is goed om te weten dat er aangepaste invoerregels zijn voor huisdieren vanuit Oekraïne die met hun eigenaar meekomen. **Oekraïne is geen Europese lidstaat en import van dieren naar een EU-land is in verband met risico's voor dier én mens aan strenge regels gebonden die moeten worden opgevolgd.** Zo is Oekraïne een land met een hoog risico op de gevaarlijke ziekte rabiës (hondsdolheid) die ook besmettelijk is voor mensen **en een dodelijk verloop heeft als niet op tijd wordt ingegrepen.** Door de acute noodsituatie is in EU-verband afgesproken dat er een flexibele afhandeling van de invoereisen mogelijk is bij dieren die met hun eigenaar uit Oekraïne zijn gevlucht. De flexibele aanpak betekent echter dat de invoerregels wel moeten worden opgevolgd. Voor meer informatie hierover zie: [Oorlog in de Oekraïne | NVWA](#)

Zodra het dier in Nederland is aangekomen, is een bezoek aan de dierenarts verplicht. Daar wordt bepaald wat de rabiës status is en kan aanvullend diergeneeskundige zorg geboden worden: een gezondheidscheck, plaatsing van een chip en registratie inclusief een **Europees** paspoort, vaccinatie tegen rabiës en ontworming **als dit nog niet in een andere lidstaat is gebeurd.** U - of uw gast(en) - kunt contact opnemen met een dierenarts in uw gemeente.

Zodra het huisdier bij u thuis is, zorg dan voor een veilige plek, bijvoorbeeld een schuilplek en/of een af te dekken bench. Ook dieren hebben mogelijk veel meegemaakt, zoals extreem geluid en andere nare ervaringen en kunnen hierdoor anders reageren dan normaal. Voor adviezen en tips hoe je thuisquarantaine voor het dier zo prettig mogelijk kan maken: [Universitair Dierenziekenhuis | Adviezen Gedragkliniek voor dieren uit](#)

[Oekraïne \(diergeneeskunde.nl\)](http://diergeneeskunde.nl) In het geval van een eventueel bijt- of krabincident moeten de mensen zich meteen gaan melden bij hun huisarts of spoedeisende hulp.

Totdat duidelijk is dat het dier geen rabiërisico meer vormt, moet het dier in thuisquarantaine gehouden worden; katten uitsluitend binnen zonder contact met andere dieren en honden worden aan de lijn uitgelaten. **Dit kan een aantal maanden duren.** Bij de thuisquarantaine dient óók fysiek contact met het gastgezin en andere dieren in huis te worden voorkomen. Gastgezinnen moeten dus voorzichtig zijn in het contact met de dieren. Ook hierover vindt u meer informatie op: [Informatie voor vluchtelingen met hun huisdier vanuit Oekraïne en Rusland en voor personen waar het dier verblijft | Oorlog in Oekraïne | NVWA](#)

Via de website <https://www.hulpvoordierenuitoekraïne.nl/nl/> is veel informatie en hulp voor de dieren uit Oekraïne beschikbaar. Zo kan diergeneeskundige zorg op locatie worden gecoördineerd en kunnen kosten hiervoor worden vergoed.